

Amerikai embereink

A. B.- vilag@hetivalasz.hu

Létrehozás:2013.01.02.

Magyarországról kivándorolt idősebbek és nyelvünket már nem beszélő sokadgenerációs magyarok együtt dolgoznak a közös cél érdekében az Egyesült Államokban. A régi disszidens kliséktől a lehető legtávolabb eső tengerentúli magyar civil világ egyik legbefolyásosabb szereplője az Amerikai Magyar Koalíció, amely több mint húsz éve lobbizik Magyarorszáért.

Clevelandi Szent Imre templom és Reconnect Hungary Program - két fogalom az elmúlt időszakból, amely a figyelmet a magyar származású amerikaiakra irányította. Az egymástól első látásra különböző híreket összeköti a tenniakarás, a közösségi elszántság és a magyar identitás újrafogalmazása.

Magyarázat: miután az északkelet-ohiói magyarság hitéletében kulcsfontosságú Szent Imre templom megszüntetéséről határozott 2009 decemberében Richard Lennon clevelandi püspök, valóságos civil ellenállás bontakozott ki a nem csupán hitéleti, hanem kulturális központként is szolgáló istenháza megmentésére. Az összefogást siker koronázta, a Vatikán felülbírált a püspök döntését. Így novemberben Siklódi Sándor atya ismét magyarul misézhetett a Szent Imre templomban.

A második hír a magyarul már nem beszélő, ám származásukat fölfedezni kívánó fiatal amerikaiakról szól. A Reconnect Hungary program az Amerikai Magyar Református Szövetség Kossuth Alapítványa és a magyar kultúra külföldi terjesztését szolgáló Balassi Intézet közös vállalkozása. George Pataki (New York volt kormányzója) lánya, Allison Pataki Levy „nagykövetségével” útjára indított kezdeményezés révén 2012-ben tizenkét ifjú amerikai fedezhette fel magyarországi gyökereit, ismerkedhetett meg hazánk kultúrájával, közéletével, hétköznapijaival. Az út olyan sikeres volt, hogy a kezdeményezés folytatódik, s már szervezik a 2013-as utazást. A hozzánk hasonlóan diaszpóranemzet írek, lengyelek, örmények, zsidók kezdeményezéseiből tanuló, egyszerűségében is nagyszerű program nem pusztán kapcsolatokat épít, valamint Magyarország leendő amerikai gazdasági-közéleti „ügyvédeit” nevelheti ki, hanem a magyar identitás alakulására is hatással bírhat. A közkeletű vélekedés szerint „nyelvében él a nemzet”, ez a meghatározás azonban legalábbis újragondolandó. Hiszen így hiányoznak belőle például a Reconnect Hungary program keretében óhazájukat felfedező negyed-ötödgenerációs

fiatalok, akik ugyan nem beszélik őseik nyelvét, tenni szeretnének érte és büszkén vallják magukat magyarnak.

Magyar közösségi reneszánsz az Egyesült Államokban? - kérdezzük Lauer Edith-től, az Amerikai Magyar Koalíció (AMK) tiszteletbeli elnökétől. „Ehhez még nagyon sokat kell dolgoznunk, de tény, hogy a Magyarországhoz ragaszkodó egyének és közösségek az elmúlt időszakban időt és energiát nem kímélve dolgoztak az anyaország és a határon túli magyar kisebbségek érdekében” - mondja az amerikai magyar civil világ nagyszónya. A huszadik születésnapját tavaly ünneplő AMK kiváló washingtoni kapcsolatokkal rendelkező amerikai magyar ernyőszervezet. Testületi tagjai között az identitás megtartásában fontos szerepet játszó cserkészek éppúgy ott vannak, mint református és katolikus közösségek, emberi jogi szervezetek, nagyvárosok egyesületei, valamint prominens amerikai magyar személyiségek.

„Húsz évvel ezelőtt ugyan már washingtoni döntéshozókban a sajátos Kárpát-medencei magyar témákkal kapcsolatban volt némi tudás, köszönhetően a például a Ceaușescu-rezsim ellen hatékonyan tiltakozó Magyar Emberi Jogok Alapítványnak. De a rendszerváltás rengeteg területen, például gazdasági ügyekben nyitott új fejezetet. A közvetítés, a kapcsolattartás, az amerikai döntéshozók körében való lobbizás már nem hárulhatott kizárólag egy alapvetően jogvédelemre összpontosító alapítványra” - idézi fel a ma Max Teleki által elnökölt Koalíció megalapításának körülményeit Lauer Edith. Ha még van is bőven ezen a területen tennivaló, az AMK munkája a legjobbak közé számít. Húsz év alatt több mint négymillió dollárt költött a Koalíció adományokból az amerikai döntéshozók tájékoztatására, ösztöndíjasok fogadására (akik előbb a Fehér Házban, majd a Kongresszusban szerezhettek gyakorlatot), a kolozsvári Református Kollégiumtól a felvidéki művészeti élet támogatásáig számos határon túli programra. A Koalíciónak kulcsszerepe volt abban, hogy Magyarország 1999-ben a volt kommunista országok közül az első között csatlakozott a NATO-hoz; az ernyőszervezet vezetői meghallgatásokon, tájékoztatókon, háttértárgyalásokon érveltek a felvétel mellett. Az AMK-val azóta is számolnak az amerikai politikacsinálók: a Koalíció képviselői december 7-én találkoztak az elnök mellett működő Nemzetbiztonsági Tanács és a Külügyminisztérium térségünkkel foglalkozó tisztviselőivel. A megbeszélésen szó esett a kettős állampolgárságot büntető szlovákiai joggyakorlatról és a romániai magyarságot súlyosan érintő restitúciós anomáliákról, például a sepsiszentgyörgyi Mikó Kollégium ügyéről.

Milyen érzés mostanában Magyarország ügyvédjének lenni a tengerentúlon? - kérdezzük Lauer Edith-től. „Nem egyszerű a feladat, mert a tárgyilagos kritika, a ferdítéseken alapuló beszámolók az egyszerű hazugságokkal olyan mértékben összekeveredtek az amerikai sajtóban, hogy nehéz a hangunkat hallatni. Mi az új Alaptörvényről, az egyházi törvényről szóló vitákkal kapcsolatban 2012 elején hangsúlyoztuk: Give Hungary a chance, azaz adjuk meg az esélyt Magyarországnak” - mondja az AMK tiszteletbeli elnöke, aki szerint az Alkotmánybíróság törvényeket megsemmisítő döntései, a magyar sajtó működése cáfolja a diktatúra kiépüléséről szóló vádakat.

Lauer Edith úgy látja, a tények a Magyarországért lobbizók legerősebb szövetségesei. Ha bemutatják, más országokban miként néz ki a kettős állampolgárság intézménye, a választási eljárás vagy a médiaszabályozás, már nem feltétlenül tűnnek olyan ördögtől valóknak az amerikai sajtóban is tárgyalt budapesti lépések.

Akárhogyis alakulnak a dolgok, az Amerikai Magyar Koalíciónak az elkövetkező években is lesz bőven tennivalója. Nem pusztán Magyarország megismertetése, a magyar kisebbségek védelme lesz a feladata, alighanem fontos szerepe lesz a felnövekvő sokadgenerációs magyarok közösségszervezésében is.

"Our people in America"

Older generations who emigrated from Hungary to the U.S. are working together on common causes with third- and fourth-generation Hungarian-Americans who do not speak their ancestral language. Among the Hungarian-American civic groups that could not be more different from the old clichés about “dissident emigres”, the Hungarian American Coalition, one of the most influential of such groups, has been lobbying on behalf of Hungary for 20 years.

St. Emeric Catholic Church of Cleveland and the Reconnect Hungary Program: both have been in the news recently, drawing attention to Hungarians in America. These two developments, at first glance very disparate, are connected by the will to take action, commitment to community, and a redefinition of Hungarian identity.

Background: In December 2009, the Bishop of Cleveland, Richard Lennon, decided to close the church of St. Emeric [along with dozens of other churches in the diocese]. News of the planned closure of St. Emeric, an important religious and cultural center for Hungarians in northeast Ohio, inspired a surge of community opposition. The protest worked: the Vatican overturned the Bishop's decision, and in November of 2012, Father Sandor Siklodi was able to celebrate mass in Hungarian once again at St. Emeric Church.

The second news item concerns the Reconnect Hungary Program for young Americans curious about their Hungarian ancestry, but who do not speak Hungarian. The program is a joint initiative of the Kossuth Foundation (founded by the Hungarian American Reformed Federation) and the Balassi Institute of Hungary, whose mandate is to promote Hungarian culture abroad. Reconnect Hungary was endorsed by Allison Pataki Levy, daughter of former Governor of New York George Pataki. The inaugural program in Summer of 2012 enabled twelve young

Americans to discover their Hungarian roots and explore highlights of cultural, political and daily life in Hungary. This trip was such a success that Reconnect Hungary will continue, with the next trip for 2013 already in planning. The program is modeled upon similar initiatives by U.S.-based communities of Irish, Polish, Armenian and Jewish extraction. Its premise is both simple and marvelous: not only to establish relationships and foster "advocates" for Hungary among future U.S. business and political leaders, but also to promote the emergence of a new brand of Hungarian-American identity. The well-known Hungarian saying that "the life of a nation is in its language" seems to require reconsideration. Otherwise, the Hungarian nation would exclude, for example, the fourth- and fifth-generation young people who have discovered their roots through Reconnect Hungary, who do not speak the language of their ancestors, yet wish to support Hungary and are proud to be Hungarian.

“Are we seeing a renaissance in the Hungarian-American community?” we ask Edith Lauer, Chair Emerita of the Hungarian American Coalition (HAC).

“To achieve that, we still have a lot of work to do, but the fact is that many individuals and communities who feel a kinship with Hungary have unsparingly given their time and energy on behalf of the homeland and the Hungarian national minorities,” said Mrs. Lauer, a leading lady among Hungarian American civic organizations. The Hungarian American Coalition, an umbrella organization that has built up outstanding channels of communication in Washington DC, marked its 20th anniversary last year. Its Board of Directors includes the Hungarian Scout Association in Exeter, which plays a key role in fostering Hungarian identity, as well as the Hungarian Reformed and Catholic churches, human rights organizations, civic organization from major U.S. cities, and prominent Hungarian American individuals.

“Twenty years ago, Washington decision-makers did have some notion of the issues facing the Hungarians in the Carpathian basin. For example, the Hungarian Human Rights Foundation carried out an effective campaign to protest the Ceausescu regime. But the fall of communism represented a new chapter in many areas, such as business relations. From that time on, networking and lobbying with Washington decision makers could not be done solely by a Foundation that essentially focused on human rights,” recalls Edith Lauer, discussing the origins of the Hungarian American Coalition, which today is headed by Maximilian Teleki.

Although there is still much to do, the work of the Coalition is first rate. In the span of twenty years it has allocated over four million dollars in donated funds: to maintain an information network for Washington decision makers; for internship programs at the White House and the U.S. Congress; and to support a variety of programs for Hungarian minorities, such as the

Hungarian Reformed High School in Kolozsvár and Hungarian minority cultural activities in Slovakia.

The Coalition played a key role in supporting Hungary's 1999 accession to NATO, one of the first countries in the region to join the alliance. Coalition leaders participated in hearings, briefings and conferences to promote Hungary's NATO membership. U.S. decision makers continue to take the Coalition into account: on December 7, members of the Coalition met with National Security Council and State Department officials responsible for Central and Eastern Europe. Discussion topics included Slovakia's punitive laws against dual citizenship, and the continuing property restitution problems in Romania which severely affect the Hungarian minority, such as the situation at Miko High School in Sepsiszentgyörgy.

"How does it feel these days to be an advocate for Hungary?" we ask Edith Lauer.

"It is not an easy task, because objective criticism, slanted reporting and outright falsehoods are so intertwined in U.S. media reports that it is hard to make our voice heard. In early 2012, in connection with the controversies surrounding the Basic law and the Law regulating the churches, we stressed the need to give Hungary a chance," says Edith Lauer, who added that constitutional court rulings to rescind laws and the activities of the Hungarian media refute the accusation that Hungary is on the path to dictatorship.

Mrs. Lauer believes that factual information is a lobbyist's best ally. If we can demonstrate how dual citizenship, the electoral process, and media regulation work in other countries, then Hungary's policies, covered in the U.S. media, will not appear to be so negative.

In any case, the Hungarian American Coalition will have plenty to do in the coming years: not only in providing information about Hungary and advocating for the rights of Hungarian minorities, but perhaps also in building new communities among upcoming generations of Hungarian Americans.